

MEMO

**Aan: Gemeenteraad Wassenaar;
Gemeenteraad Voorschoten en
Werkorganisatie Duivenvoorde**

**Betreft: Toelichting offerte accountantsdiensten 2020-2021 dd. 2-10-2019
Van: Baker Tilly (Netherlands) N.V., John Drost en Bert Kroon
Datum: 15 oktober 2019**

Inleiding

Naar aanleiding van onze uitgebrachte offerte accountantsdiensten 2020-2021 dd. 2 oktober 2019 en na presentatie in de subcommissie Planning & Control van de gemeente Wassenaar op 8 oktober 2019 resteerde er een behoefte aan een nadere onderbouwing van de ontwikkeling in ingeschatte uren en uurtarieven in relatie tot de offerte die op 5 april 2016 is uitgebracht.

Uiteraard betreuren wij het dat wij kennelijk onvoldoende duidelijkheid in het voortraject hebben gegeven over diverse ontwikkelingen die zich de afgelopen jaren hebben voorgedaan en die nu in ons voorstel zijn verwerkt.

We vertrouwen erop dat dit memo met bijlage een en ander verduidelijkt.

De door de subcommissie gestelde vragen zullen hieronder separaat beantwoord worden, mede onder verwijzing naar de bijlage bij dit memo, waar de analyse gekwantificeerd is. We zijn er van uitgegaan dat dezelfde vragen mogelijk ook leven bij de gemeente Voorschoten en de WODV en hebben om die reden deze toelichting (die veelal onverkort op beiden van toepassing zijn) breder verspreid.

Wij zullen in deze toelichting ingaan op de onderstaande vijf punten:

1. Stijging omvang totaal aantal uren (2016: 652 uur, 2020: 1.050 uur);
2. Stijging uurtarieven (gemiddeld uurtarief 2016: € 118, 2020: € 141);
3. Effect van het niet meer uitvoeren van Verbijzondere Interne controle;
4. Inefficiëntie/ deskundigheid werknemers Baker Tilly;
5. Mogelijke dubbelplanning bespreking en interimcontrole werkzaamheden.

1. Stijging omvang totaal aantal uren (2016: 652 uur, 2020: 1.050 uur);

Ten opzichte van de offerte 2016 is het aantal benodigde uren om een kwalitatief goede controle uit te voeren fors gestegen.

Voor de goede orde is het van belang om aan te geven dat de oorzaak hiervan grotendeels ligt buiten de invloedssfeer van de geadresseerden van deze toelichting.

Alleen de keuze om de verbijzondere interne controlefunctie te schrappen (zie ook punt 3) ligt binnen de eigen invloedssfeer.

Sinds de uitgebrachte rapportages door de AFM in de afgelopen jaren naar aanleiding van diverse onderzoeken bij Big-four accountantsorganisaties is de gehele accountancybranche in beweging gekomen om vele kwaliteitsverbeteringen door te voeren. Dit varieert van allerlei governance- en andere verbetermaatregelen op organisatieniveau tot meer werkzaamheden (laten) verrichten en de uitgevoerde werkzaamheden beter vastleggen op uitvoeringsniveau.

Daarnaast worden gemeenten, maar ook accountants geconfronteerd met nieuwe regels en aanscherping van bestaande regels.

Hierbij valt te denken aan de Wet Normering Topinkomens met bijbehorende overgangsregelingen, maar ook Controlestandaard 720, waarbij de accountant veel meer informatie dient te verifiëren in het jaarverslag van organisaties. Bij een uitgebreide verantwoording, zoals bij gemeenten, betekent dit een aanzienlijke extra inspanning.

In het bijgevoegde excelbestand is een zo goed mogelijke inschatting gemaakt van een aantal zaken, die zich de afgelopen vier jaar hebben voorgedaan en geleid hebben tot een ruimere ingeschatte besteding dan die in 2016 is ingeschat.

2. Stijging uurtarieven (gemiddeld uurtarief 2016: € 118, 2020: € 141);

In het bijgevoegde excelbestand, tabblad Analyse uurtarieven, zijn de uurtarieven in ons voorstel ten aanzien van 2020-2021 afgezet tegen de uurtarieven in ons voorstel van 5 april 2016.

Op alle niveaus is een stijging waar te nemen die ruim boven de inflatie ligt (kolom C). Dit heeft een aantal oorzaken, die wij hieronder (niet limitatief) weergeven:

- forse krapte in de arbeidsmarkt voor financiële mensen;
- als gevolg van negatieve berichtgeving in het accountantsberoep is en blijft het een uitdaging om mensen te werven en te binden. Een sterke verbetering van het salarisniveau enerzijds en secundaire arbeidsvoorwaarden anderzijds zouden dit moeten compenseren (op termijn);
- toegenomen risico's afgestudeerde accountants in geval van niet voldoen aan (interne) kwaliteitsregels;
- toegenomen werkdruk, steeds meer controleopdrachten dienen voor 1 juli afgerond te zijn in verband met eisen van toezichthouders, maar ook van banken;
- stijging overhead als gevolg van toegenomen vaktechnische consultaties (waarvan doorberekening gedeeltelijk in de uurtarieven plaatsvindt);
- meer indirecte uren als gevolg van interne opleidingen en cursussen;
- er wordt meer verwacht van accountancy werknemers op alle niveaus, waarbij met name meer verantwoordelijkheid en kwaliteitsbewaking bij het senior management wordt gelegd. De verwachting bestaat dat de trend van salarisstijgingen boven het jaarlijkse inflatieniveau komende jaren aanhoudt.

3. Effecten van het niet meer uitvoeren van Verbijzonderde Interne controle;

In het algemeen geldt dat hoe meer (controle) werkzaamheden door u uitgevoerd worden, des te minder de accountant/ het controleteam uit hoeft te voeren. Mede met het oog op de aanstaande rechtmatigheidsmededeling ligt het in de lijn om na te denken op welke wijze dit vorm zou moeten en kunnen krijgen.

Bij het uitbrengen van de offerte van 5 april 2016 werd de verbijzonderde interne controlefunctie ingevuld door een medewerker. Rond eind 2016/ begin 2017 is deze functie opgeheven. De aanvullende werkzaamheden, die door ons sindsdien zijn verricht, zijn nooit separaat in rekening gebracht door ons.

Wij schatten in dat de aanwezigheid van een kwalitatief en kwantitatief goede invulling van een verbijzonderde interne controle functie kostenverlagend werkt voor zowel beide gemeenten als de werkorganisatie. Het effect daarvan schatten wij, op de totale opdracht in, op € 15.000 (voornamelijk uren assistenten en supervisors). In het huidige voorstel zijn we ervan uitgegaan dat er geen verbijzonderde interne controle plaatsvindt.

4. Inefficiëntie/ deskundigheid werknemers Baker Tilly;

Bij de eindbespreking van de controle van afgelopen boekjaar is er van gedachten gewisseld tussen de WODV en het controleteam over een aantal gestelde vragen door het controleteam. Bij de werkorganisatie rees af en toe twijfel over de deskundigheid van het controleteam gezien de aard van een aantal gestelde vragen en de daaruit mogelijke gevolgen voor inefficiëntie. Dergelijke opmerkingen nemen wij uiteraard zeer serieus.

Wij streven een hoge mate van professionaliteit na en geven dat invulling door diverse in- en externe cursussen te verzorgen voor de medewerkers van Baker Tilly, instructies voorafgaand aan de uitvoering van de controlewerkzaamheden aan alle niveaus in het controleteam, begeleiding tijdens de uitvoering van de controlewerkzaamheden en review en feedback van de werkzaamheden achteraf.

Om een kosten efficiënte controle te borgen is een gevarieerd controleteam samengesteld bestaande uit medewerkers, die zich in verschillende fases bevinden van het opleidings- en ervaringsniveau. De onderste niveaus bevinden zich nadrukkelijker in een lerende fase. De uurtarieven, die wij hanteren, zijn zodanig opgebouwd dat recht gedaan wordt aan opleidings- en ervaringsniveau. "Overbodige" vragen proberen wij uiteraard zoveel als mogelijk te voorkomen, maar kunnen nooit geheel uitgesloten worden.

Mochten tijdens de uitvoering van onze werkzaamheden irritatie en/of zorgen ontstaan, verzoeken wij u dit direct te delen met de aanwezige supervisor of de manager.

Wij zien graag dat de relatie met de combinatie Wassenaar, Voorschoten en WODV voortgezet wordt. Aangezien wij wellicht niet altijd efficiënt hebben gewerkt en wellicht dubbele vragen hebben gesteld, zijn wij bereid tot een korting van € 2.000 per entiteit.

5. Mogelijke dubbelplanning bespreking en interimcontrole werkzaamheden.

Wij zijn nogmaals nagegaan waar mogelijke besparingen of mogelijke dubbeltellingen zitten in de uitgebrachte offerte. Afgaande op de ervaringen van afgelopen jaren begrijpen we dat er vanuit de kant van de gemeenten niet direct de behoefte bestaat om uitvoerig inhoudelijk van gedachten te wisselen over de managementletter naar aanleiding van de interimcontrole, die uitgebracht wordt aan de directie van de WODV of het uitbrengen van een separate managementletter aan beide gemeenten. Waar essentieel kan communicatie uiteraard ook in het accountantsverslag of in de bespreking daarvan na de eindejaarscontrole plaatsvinden, zoals ook afgelopen jaren heeft plaatsgevonden. De besparing die dit oplevert bedraagt voor de gemeente Wassenaar € 5.600 en voor gemeente Voorschoten € 4.050.

Resumerend komen we tot het volgende aangepaste voorstel:

Gemeente Wassenaar	€ 46.040 (in plaats van € 53.640);
Gemeente Voorschoten	€ 48.880 (in plaats van € 54.930);
<u>WODV</u>	<u>€ 38.000 (in plaats van € 40.000).</u>
Totaalprijs	€ 132.920 (in plaats van € 148.570)

Dit aangepaste voorstel is exclusief BTW en geldt voor de jaren 2020 en 2021 bij gelijkblijvende omstandigheden, waarbij er tussentijds geen indexatie zal plaatsvinden.

Wij vertrouwen er op u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.
Tot een nadere toelichting ben ik graag bereid.

Met vriendelijke groet,

J. Drost RA

Bijlage bij Offerte accountantsdiensten 2020-2021

Tabel 1: Jaarkosten accountantscontrole

Specificatie honorarium	Ureninzet					TOTAAL
	Eindverantwoordelijk accountant	(Senior) manager	Controleleider	Assistenten	Support / overig	
Onderdeel						
Vorbereiding en planning	20	48	12	12	0	92
Interim-controle	12	22	56	146	0	236
Interim-controle rapport incl. 2 besprekingen	12	14	28	0	0	54
Jaarrekeningcontrole	36	72	158	330	0	596
Eindcontrole rapport incl. 2 besprekingen	12	16	28	0	0	328
Adviezen in het kader van de natuurlijke adviesfunctie	4	4	8	0	0	16
Totaal uren	96	176	290	488	0	1050
Uurtarief	€ 300	€ 225	€ 125	€ 90	€ 20	€ 0
Totaal honorarium	€ 28.800	€ 39.600	€ 36.250	€ 43.920	€ 0	€ 148.570

Tabel 2: Offerte dd 5 april 2016

Specificatie honorarium	Ureninzet					TOTAAL
	Eindverantwoordelijk accountant	(Senior) manager	Controleleider	Assistenten	IT auditor Support / overig	
Onderdeel						
Vorbereiding en planning	15	24	12	0	12	63
Interim-controle	9	18	50	80	8	165
Interim-controle rapport incl. 2 besprekingen	12	15	24	0	0	51
Jaarrekeningcontrole	24	56	130	112	0	322
Eindcontrole rapport incl. 2 besprekingen	12	15	24	0	0	228
Adviezen in het kader van de natuurlijke adviesfunctie	0	0	0	0	0	0
Totaal uren	72	128	240	192	20	652
Uurtarief	€ 250	€ 150	€ 100	€ 70	€ 100	€ 0
Totaal honorarium	€ 18.000	€ 19.200	€ 24.000	€ 13.440	€ 2.000	€ 76.640

